

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL SAVANORIŠKŲ SUSITARIMŲ SUDARYMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2009 m. vasario 5 d. Nr. 4-44
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2003, Nr. [69-3118](#); 2008, Nr. [135-5228](#)) 6 straipsnio 17 punktu ir įgyvendindamas 2006 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/32/EB dėl energijos galutinio vartojimo efektyvumo ir energetinių paslaugų, panaikinančios Tarybos direktyvą 93/76/EEB (OL 2006 L 114, p. 64), 6 straipsnio 2 dalies nuostatas,

t v i r t i n u Savanoriškų susitarimų sudarymo tvarkos aprašą (pridedama).

ŪKIO MINISTRAS

DAINIUS KREIVYS

SAVANORIŠKŲ SUSITARIMŲ SUDARYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Savanoriškų susitarimų sudarymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato savanoriškų susitarimų tarp Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos (toliau – Ūkio ministerija) ir energetikos įmonių, tiekiančių energijos išteklius ir (ar) energiją (toliau – energija) galutiniams energijos vartotojams, išskyrus mažas energetikos įmones ir energetikos įmones, tiekiančias energiją ne daugiau kaip vienam galutiniam energijos vartotojui (toliau – Energetikos įmonės), sudarymo tikslus, tvarką, šalių teises ir įsipareigojimus, savanoriškų susitarimų vykdymo stebėsenos bei ataskaitų už pasiektus energijos vartojimo efektyvumo didinimo rezultatus teikimo reikalavimus.

2. Savanoriškų susitarimų sudarymo tikslas – didinti galutinio energijos vartojimo efektyvumą, mažinti neigiamą poveikį aplinkai dėl energijos vartojimo.

3. Aprašo privalo laikytis savanoriškus susitarimus sudarantys asmenys.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

Energetinė paslauga – patikrinama ir išmatuojama arba apskaičiuojama fizinė nauda, naudingumas ar gerovė, gaunami iš energijos vartojimo energetiškai efektyviuose technologiniuose procesuose ir įrenginiuose ir (ar) energijos vartojimo efektyvumą didinančių veiksmų, kurie gali apimti eksploatavimą, priežiūrą ir kontrolę, reikalingą energetinei paslaugai teikti.

Energijos vartojimo efektyvumas – sukurto darbo rezultato, paslaugų, prekių ar gautos energijos ir energijos sąnaudų santykis.

Energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė – veiksmai, sudarantys sąlygas didinti patikrinamą ir išmatuojamą arba apskaičiuojamą energijos vartojimo efektyvumą.

Galutinis energijos vartotojas – fizinis arba juridinis asmuo, įskaitant užsienio juridinio asmens ar kito subjekto Lietuvoje įsteigtą atstovybę ar filialą, kuris įsigyja energijos galutiniam vartojimui, išskyrus galutinius energijos vartotojus, kurių veiklos vykdymo techniniai įrenginiai įtraukti į Nacionalinį apyvartinių taršos leidimų paskirstymo 2008–2012 metams planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2007 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. D1-609/4-477 (Žin., 2007, Nr. [120-4946](#); 2008, Nr. [141-5598](#)).

Maža energetikos įmonė – įmonė, kuri per metus galutiniams energijos vartotojams parduoda mažiau negu 75 GWh energijos ar yra įdarbinusi mažiau nei 10 asmenų, arba jos metinė apyvarta neviršija 6 905 600 Lt.

5. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#)).

II. SAVANORIŠKŲ SUSITARIMŲ SUDARYMO TVARKA

6. Ūkio ministerija, siekdama didinti galutinio energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti neigiamą poveikį aplinkai dėl energijos vartojimo, raštu pateikia Energetikos įmonei pasiūlymą sudaryti savanorišką susitarimą (toliau – Pasiūlymas), kuriame nurodoma:

6.1. Pasiūlymo priežastis (-ys);

6.2. Energetikos įmonei keliamas (-i) tikslas (-ai), t. y. energijos kiekis, kuris turi būti sutaupyta per tam tikrą laikotarpį (toliau – savanoriško susitarimo tikslas), ir pateikiamas paaiškinimas, kaip savanoriško susitarimo tikslas buvo nustatytas;

6.3. kita informacija, reikalinga Pasiūlymui pagrįsti ir savanoriško susitarimo sudarymui paskatinti.

7. Savanoriško susitarimo tikslą Energetikos įmonė gali įgyvendinti tokiais energijos vartojimo efektyvumo didinimo būdais:

7.1. įgyvendindama energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, kurios tiesiogiai didina galutinio energijos vartojimo efektyvumą arba galutinį energijos vartotoją skatina didinti energijos vartojimo efektyvumą;

7.2. galutiniams energijos vartotojams konkurencingomis kainomis teikdama arba užtikrindama energetinių paslaugų teikimą;

7.3. užtikrindama ir skatindama, kad galutiniai energijos vartotojai galėtų pasinaudoti konkurencingomis kainomis teikiamu nepriklausomu energijos vartojimo auditu;

7.4. esant galimybei, prisidėdama prie fondų, teikiančių finansinę paramą energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms įgyvendinti, ar kitų finansavimo mechanizmų.

8. Energetinės paslaugos gali būti teikiamos pagal Sutarties dėl energijos vartojimo efektyvumo pastatuose pavyzdinę formą, patvirtintą Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. 4-511 (Žin., 2008, Nr. [130-5000](#)).

9. Nepriklausomai nuo to, kokį (-ius) Aprašo 7 punkte nurodytą (-us) energijos vartojimo efektyvumo didinimo būdą (-us) savanoriško susitarimo tikslui pasiekti pasirenka Energetikos įmonė, jį (juos) įgyvendinus, turi būti sutaupyta savanoriškame susitarime nustatytas energijos kiekis.

10. Per 6 (šešis) mėnesius (jeigu Ūkio ministerija ir Energetikos įmonė nesusitaria dėl kitokio termino) nuo Pasiūlymo gavimo Energetikos įmonė, sutinkanti sudaryti savanorišką susitarimą, parengia ir paštu, per pašto kurjerį arba asmeniškai pateikia Ūkio ministerijai energijos vartojimo efektyvumo didinimo programą (toliau – Programa), kurioje turi būti nurodyta:

10.1. Energetikos įmonės galutinių energijos vartotojų skaičius, jų esamas energijos suvartojimas, kiti aktualūs duomenys ir energijos taupymo potencialas;

10.2. planuojami įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo būdai, planuojamų įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, skaičius, mastas, reikalingos investicijos ir pan.;

10.3. planuojamų įgyvendinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių įgyvendinimo grafikas;

10.4. planuojami sutaupyti energijos kiekiai. Jei nustatoma, kad savanoriškas susitarimas galioja ilgiau nei vienerius metus, pagal jį planuojami sutaupyti energijos kiekiai nurodomi kiekvieniems metams atskirai.

11. Jeigu Energetikos įmonė nesutinka su Ūkio ministerijos keliamu savanoriško susitarimo tikslu, pateikdama Programą, ji prideda argumentuotą paaiškinimą, kodėl Ūkio ministerijos keliamas savanoriško susitarimo tikslas jai yra nepriimtinas, o Programoje pateikia savo siūlomą savanoriško susitarimo tikslą.

12. Ūkio ministerija per 30 (trisdešimt) darbo dienų po Energetikos įmonės parengtos Programos gavimo parengia ir suderina su Energetikos įmone savanoriško susitarimo projektą.

13. Su Energetikos įmone suderintas savanoriško susitarimo projektas, išskyrus jame pateiktą konfidencialią arba kitą viešai neskelbtiną informaciją, prieš pasirašymą ne mažiau kaip 30 (trisdešimt) darbų dienų viešai skelbiamas Ūkio ministerijos tinklalapyje, kad visi dėl savanoriško susitarimo sudarymo suinteresuoti asmenys galėtų pateikti pastabų.

III. SAVANORIŠKŲ SUSITARIMŲ VYKDYMO STEBĖSENA IR PRIEŽIŪRA

14. Energetikos įmonė, pasirašiusi savanorišką susitarimą, organizuoja ir atlieka savanoriško susitarimo vykdymo stebėseną (toliau – stebėseną).

15. Stebėseną atliekama vadovaujantis Efektyvaus energijos išteklių ir energijos vartojimo stebėsenos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 9 d. nutarimu Nr. 692 (Žin., 2008, Nr. [83-3296](#)) (toliau – Taisyklės).

16. Jeigu Energetikos įmonė įgyvendina energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, kurių stebėsenai atlikti Taisyklėse nustatyti reikalavimai netinka, ji turi taikyti kitus stebėsenos būdus ir sutaupyto energijos kiekio vertinimo metodus, kurie turi būti nurodyti savanoriškame susitarime.

17. Jeigu savanoriško susitarimo galiojimo laikotarpis ilgesnis nei vieneri metai, kiekvienais metais iki kovo 1 d. Energetikos įmonė valstybės įmonei Energetikos agentūrai pateikia stebėsenos ataskaitą už per praėjusiais metais įvykdytus įsipareigojimus, kurioje turi būti nurodyta:

17.1. įgyvendinamų energijos vartojimo efektyvumo didinimo būdų ir priemonių aprašymas;

17.2. per praėjusius kalendorinius metus planuotas sutaupyti ir faktiškai sutaupytas energijos kiekis dėl įgyvendintų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, kai įmanoma, nurodant Taisyklių prieduose pateiktų duomenų suvestinių formų pavyzdžiuose įrašytiną informaciją;

17.3. veiksnių, neigiamai ar teigiamai paveikusių įgyvendinamų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių rezultatus, aprašymas.

18. Jeigu savanoriško susitarimo galiojimo laikotarpis yra vieneri metai arba trumpesnis, per 3 mėnesius nuo įsipareigojimų pagal savanorišką susitarimą įgyvendinimo termino pabaigos Energetikos įmonė pateikia valstybės įmonei Energetikos agentūrai stebėsenos ataskaitą, atitinkančią Aprašo 17 punkte nustatytus reikalavimus.

19. Valstybės įmonė Energetikos agentūra ne daugiau kaip per 3 (tris) mėnesius nuo stebėsenos ataskaitos iš Energetikos įmonės gavimo įvertina ataskaitoje pateiktą informaciją ir pateikia Ūkio ministerijai išvadas apie savanoriško susitarimo vykdymo rezultatus.

IV. SAVANORIŠKO SUSITARIMO ŠALIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI IR TEISĖS

20. Energetikos įmonė, pasirašiusi savanorišką susitarimą, įsipareigoja:

20.1. tinkamai įgyvendinti savanoriškame susitarime nustatytus įsipareigojimus ir, įgyvendinus energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, sutaupyti savanoriškame susitarime nustatytą energijos kiekį;

20.2. organizuoti ir atlikti stebėseną bei pateikti valstybės įmonei Energetikos agentūrai atliktos stebėsenos ataskaitą (-as);

20.3. valstybės įmonės Energetikos agentūros prašymu teikti jai papildomą informaciją, susijusią su savanoriško susitarimo vykdymu.

21. Ūkio ministerija įsipareigoja:

21.1. tinkamai vykdyti savanoriškame susitarime nustatytus įsipareigojimus;

21.2. svarstyti galimybę pakeisti savanorišką susitarimą ir jame nustatytus savanoriško susitarimo tikslus, gavus argumentuotą Energetikos įmonės prašymą, kai paaiškėja, kad savanoriško susitarimo tikslai dėl ne nuo Energetikos įmonės priklausančių priežasčių yra nepasiekiami, arba prognozuojama, kad jie nebus pasiekti.

22. Energetikos įmonė, pasirašiusi savanorišką susitarimą, turi teisę:

22.1. Ūkio ministerijos sutikimu, keisti Programoje nustatytus energijos vartojimo efektyvumo didinimo būdus ir priemones, jei garantuojama, kad jas įgyvendinus bus sutaupytas ne mažesnis energijos kiekis, nei buvo planuota sutaupyti, įgyvendinus keičiamus energijos vartojimo efektyvumo didinimo būdus ir priemones;

22.2. Ūkio ministerijos sutikimu, keisti savanoriškame susitarime nustatytus tarpinius savanoriško susitarimo tikslus (jei tokie nustatyti), jei, atlikus stebėseną, nustatyta, kad dėl ne nuo Energetikos įmonės priklausančių priežasčių praėjusiais kalendoriniais metais sutaupytas mažesnis energijos kiekis, nei buvo planuota;

22.3. inicijuoti savanoriško susitarimo pakeitimą ir jame nustatytus tikslus, jeigu paaiškėja, kad savanoriško susitarimo tikslai dėl ne nuo Energetikos įmonės priklausančių priežasčių yra nepasiekiami, arba prognozuojama, kad jie nebus pasiekti.

23. Valstybės įmonė Energetikos agentūra turi teisę gauti papildomą informaciją apie savanoriško susitarimo vykdymą iš Energetikos įmonės, pasirašiusios savanorišką susitarimą.

24. Savanoriškame susitarime gali būti nustatyta savanoriško susitarimo šalių kitų įsipareigojimų ir teisių.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Savanoriškus susitarimus pasirašo Lietuvos Respublikos ūkio ministras ir Energetikos įmonės vadovas arba jų įgalioti asmenys.

26. Savanoriški susitarimai yra vieši. Jie skelbiami Ūkio ministerijos ir Energetikos įmonės tinklalapiuose, išskyrus savanoriškuose susitarimuose pateiktą konfidencialią arba kitą viešai neskelbtiną informaciją.

27. Stebėsenos ataskaitos ir susijusi dokumentacija saugomi valstybės įmonėje Energetikos agentūroje Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo ([Žin., 1995, Nr. 107-2389](#); 2004, Nr. 57-1982) nustatyta tvarka.
